

ЦРПСВх № 222/19.05.2017.

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд за присъждане ОНС „Доктор“ на тема:

ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ В ОБУЧЕНИЕТО ПО ЧУЖД ЕЗИК ПРИ СТЕДАНТИ ОТ НСА „В. ЛЕВСКИ“

АВТОР: ВЕСЕЛА КИРИЛОВА СЛАВОВА

Научен ръководител: Доц. ЕЛЕОНОРА МИЛЕВА, доктор

Рецензент: Доц. Иванка Алипиева Тошева, доктор

Информацията и компетентността все по-настойчиво се обособяват като базисен слой в съвременните обществени структури, от който се определя цялостната им динамика и развитие. Изследователите от различни научни направления се насочиха към анализ на традиционния опит, в контекста на променената социална действителност, и към експериментална верификация на ефекта от обогатяването му с нови технологични подходи. Дисертационният труд на Весела Славова е подчинен на същата идея. В него се извеждат теоретични основания и се представят експериментални доказателства за ефективността на модел за чуждоезиково обучение при студентите от НСА „В.Левски“ с приложение на информационни и комуникационни технологии. В този смисъл **актуалността** на разработената тема и **приложният** характер на установените закономерности са във от съмнение и са безспорни достойнства на разработката. Висока оценка заслужава и изследователският подход приложен от докторантката, при който е намерен баланс между традиция и иновации.

Дисертационният труд е в обем от 188 страници, който в съдържателно отношение включва увод, три глави, изводи и препоръки, библиографска справка (която не е упомената в съдържанието) и приложения. Изложението е илюстрирано с 18 таблици и 12 фигури.

Структурирането на разработката е осъществено в съответствие с утвърдените стандарти. В **първата глава** е представена теоретична постановка на проблема, на базата на литературен обзор. Изложението е осъществено в три раздела, чрез прилагането на последователен дедуктивен подход.

Централно място в теоретичната постановка е отделено на ключовото понятие електронно обучение, което се дефинира като учене, подпомогнато чрез използване на информационни и комуникационни технологии. Електронното обучение е разгледано като закономерен резултат от развитието на образователните технологии. Авторката е направила стегнат, но компетентен анализ, отразяващ процеса от началото на XX век до днес. Ретроспекцията умело е съчетана с тенденции за бъдещето в сферата на образованието, които са отразени в международни и национални документи със стратегическо значение (Лисабонска стратегия, Европейска програма „Обучение и образование 2010“, Европейска квалификационна рамка за учене през целия живот, Национална стратегия за продължаващо професионално обучение, Национална

стратегия за въвеждане на информационни и комуникационни технологии в българските училища).

Главата, респективно и теоретичната постановка, завършва с анализ на целите, особеностите и конкретните условия за провеждане на чуждоезиковото обучение в НСА „В. Левски“. Анализът е направен и в контекста на глобалните социални характеристики и в контекста на професионалната подготовка на студентите от различните специалности, които учат в НСА. Набелязани са и проблемите, срещани в процеса на обучение.

Постановъчната част е разработена върху основата на 137 литературни източници, свързани еднозначно с разглеждания проблем. От тях 52 са на кирилица и 85 - на латиница, основно на английски език. Обхванати са предимно издания от последните 10 – 12 години.

Като цяло тази част на дисертацията е добре структурирана и компетентно написана. Умението на докторантката да интерпретира и представя авторови позиции е безспорно, но не толкова изразено е умението ѝ за критичния им анализ и за извеждане на собствени дефиниции и обобщения.

Втората глава отразява експерименталната постановка за разработването на темата. Тя съдържа задължителните компоненти. Хипотезата, целта и задачите са добре формулирани. Славова се е съобразила с направената препоръка по време на апробацията относно структурирането на задачите. Същевременно обаче формулировката на петата задача не отразява същността на извършената дейност. Като задача е посочено установяване „нагласите на студентите“ към експерименталния модел, а в същност се изследват мотивационни стратегии. Това разминаване се дължи донякъде на липса в теоретичната част на проблема за мотивационните стратегии при обучението.

Изследователските методи са добре подбрани и подходящо групирани. Организацията на изследователската дейност е представена в основните ѝ измерения по коректен начин. Съдържанието на приложената анкета е обвързано с изследваната проблематика, но смятам, че известна слабост има по отношение на формулировката на част от въпросите, а именно - формално-логическо несъответствие между въпрос и алтернативи за отговор. Това води до снижаване диференциращата способност на въпросите, което проличава и при анализа на резултатите от въпроси с номера 1, 8 и 12.

В **третата глава** са анализирани и интерпретирани експерименталните резултати. Тя е съставена от три раздела, свързани с отношението на студентите към приложение на ИКТ в обучението им по чужд език и ефекта на чуждоезиковата им компетентност върху личностната им и професионална реализация; анализ на педагогическия модел за смесено обучение, приложен в НСА и оценка на неговата ефективност.

Резултатите по недвусмислен начин показват интереса на студентите към съвременни подходи на обучение базирани върху информационните и комуникационни технологии и ефективността на приложения експериментален модел. Чрез статистически процедури авторката доказва въздействието на експерименталния модел по отношение на редица умения на студентите – за употреба на езика, четене, говорене, писане и слушане, както и по отношение повишаване на общото ниво на постижения.

Изводите и препоръките логично следват от извършената проучвателна и експериментална дейност.

Представени са три публикации на докторантката, които са свързани със съдържането на дисертационния труд. Приложеният автореферат отразява вярно и цялостно дисертацията.

Въпросите ми към докторантката са следните:

1. В процеса на изследователската ѝ работа по проблема проучвала ли е доколко всички студенти имат безпроблемен достъп до Интернет, което е важна предпоставка и за по-нататъшно прилагане на съвременни методи и подходи за обучение?
2. Проучвала ли е различията в учебния опит по чуждоезиково обучение при студентите, който те имат/нямат в други форми извън задължителните. Дали наличието на тези различия би се отразило върху отношението им към експерименталния модел, който тя е разработила?

Заключение: Дисертационния труд на Весела Кирилова Славова на тема „Информационни и комуникационни технологии в обучението по чужд език при студентите от НСА „В. Левски“ за присъждане на ОНС „Доктор“ по научна специалност Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура) и Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по физическо възпитание притежава *безспорни достойнства в теоретичен, експериментален и практико-приложен план*. По своите качества, той отговаря на изискванията посочени в Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника на НСА „В. Левски“ за приложението му. Докторантката демонстрира компетентност по темата, умение за теоретико – логичен анализ и самостоятелна експериментална дейност. В процеса на работата по дисертацията тя прояви научна етичност, като съвестно съобразяване с направените препоръки и самокритичност. Получените резултати имат пряко практическо значение с цел усъвършенстване на учебния процес в НСА „В. Левски“. Посочените слабости са с препоръчителен характер.

Изложените аргументи са основание да предложи с убеденост на научното жури да *присъди на Весела Кирилова Славова образователната и научна степен доктор*.

16.05.2014 г.

Рецензент:.....
/Доц. И. Тошева, доктор/